

Transcripció

Entrevista a Joan Vilanova i Roset (1908-1990), dibuixant

LA DETENCIÓ I ASSASSINAT DEL RECTOR DE LA SEU

- [JOAN VILANOVA]: Em van dir... de fet, aquesta revisió amb en Corvinos, doncs, jo li vaig dir *bueno*, que no sabia res, s'ho va creure i em va deixar anar i al cap d'una estona que era a la fàbrica em torna a telefonar i diu:
- "Aquesta tarda compareix amb el teu pare aquí. Hem d'anar a la Seu, te'm de portar a la Seu." Amb el meu pare, campaner i sagrista. Dic:
- "Home, escolta, el meu pare és vell i tindrà por. Tant és que m'acompanyi."
- "No, no, ja el pots acompanyar. Espereu-vos als primers bancs aquells del parc a les cinc de la tarda, que vindrem nosaltres i que ton pare que ens digui tot el que sàpiga."
- I al meu pare ja el vaig advertir:
- "Jo els diré que direu tot el que sapiguen, però vos no digueu res." En acabat vaig anar -en l'incís aquest- encara vaig anar a trobar un enllaç amb el rector de la Seu, que estava a Cal Planell ja, s'havia ficat a Cal Planell, a veure que havíem de fer. I va dir:
- "No digueu res, no digueu res, perquè això és qüestió de dos o tres dies, que els militars ja seran aquí. Diu "Aguantar". Per això a la tarda ell va veure que ho treien, després d'haver donat aquestes ordres, saps?, i es va pensar que érem nosaltres que ho havíem descobert i els qui ho van descobrir van ser el Dr. Firmat i el Dr. Cornet.

==

- [JOAN VILANOVA]: I llavors em va anar a treure els mobles a la tarda amb un camió, i el rector de la Seu va veure això. Després, al vespre, van anar a casa seva, la casa allà on estava amagat, i el van agafar. I ell es va pensar que l'havíem descobert nosaltres i el va descobrir el mateix [Àngel] Planell, perquè el Planell era secretari del Partit Socialista. I li van dir:

Web "El salvament de la Seu de Manresa, l'any 1936"

www.memoria.cat/laseu

- "Nois, aquí és a casa d'un company, la seva paraula em basta. Tot i així, el té o no el té?" I va dir:
- "Sí"
- Amb això l'haurien pogut fer matar al Planell. Si haguessin volgut, per dir això l'haurien mort. Diu "Sí". "Sí?". Diu:
- "Doncs, vinga". I el van trobar sota el llit, el van treure i el van fer seguir. El van portar a la presó i va estar allà a la presó junt amb el metge Alabern, un mestre d'obres, i el Casals i tot una colla de coneguts que [*inintel·ligible*] havien estomacat gent. Saps?
- [P]: A mi m'havien dit que en Planell havia dit que no hi era, i que llavors, el mateix capellà va sortir dient "estic aquí".
- [J. V.] El qui?
- Que van anar a buscar el capellà...
- [J.V.] Estava amagat a sota el llit, potser va sentir dir, va sentir la conversa i va sortir.
- Va sortir ell, però el Planell va dir "aquí no hi és".
- [J.V.] No, el Planell va dir que sí que hi era.
- No, va dir que no hi era.
- [J.V.] Ah, no?
- Jo vaig parlar amb la seva dona... *Bueno*, vostè això com ho sabia.
- [J.V.] Jo és la primera vegada que ho sento a dir. Perquè si li diu "Miri aquí és a casa d'un amic", i si diu "No hi és", no hi era.
- Exacte, doncs, és que sembla que va dir això "aquí és a casa d'un amic..."
- [J.V.] "Que ho digui ell mateix, sí, sinó ja basta la seva paraula" Si hagués dit "Sí, el tinc", està clar que el Planell, que era molt bon xicot, no es pensava que passés això tampoc, eh? Les coses tal com siguin, eh? I se'l van endur i el van matar. I com que aquest rector de la Seu estava amb el Planell, vigilava sempre pel balcó a veure què passava a la Seu i va veure que hi anava amb el meu pare, va veure que hi anàvem amb el Corvinos i amb el meu pare, i després va veure que treien les joies i les custòdies i aquest va ser el que va fer la denúncia. Ho va dir amb uns que són els que van fer la denúncia.
- Amb qui ho va dir?
- [J.V.] El rector... Jo vaig a poc a poc a enraonar perquè fa tants anys...
- -Sí, sí, sí...

- [J.V.] Ah! Llavors, diu: “*Bueno*, anem a la Seu” amb el meu pare; vam voltar per tot arreu. I el pare, com ja ho sabia, diu:
- “Jo havia vist [*inintel·ligible*] a tal *puesto*”
- [J.V.] “Vós digueu tot el que sapigueu –jo li deia–. No us calleu res, que també ho trobaran i ho sabran i això. Digueu-ho i no vulgueu compromisos.” I li va dir que era en un *puesto* que jo també li havia dit el dematí.
- El mateix lloc que havia dit vostè.
- [J.V.] I llavors va dir:
- “Aneu a buscar mossèn Santamaria a la presó.”
- [J.V.] Mossèn Santamaria era la presó. El van portar allà, anava sense corbata i anava així una miqueta desmanegat, i sempre amb els ulls baixos així. I ell també va dir el mateix que nosaltres.
- El mateix? I sense que s’haguessin posat d’acord?
- [J.V.] Sí
- Ah, està bé!
- [J.V.] I no ho van descobrir.

==

- JOAN VILANOVA: A mossèn Santamaria el van tornar de la presó. A mi em van dir:
- - “Quedeu-vos aquí, amb aquests”. I ara anem a veure aquell panxut de Casa Caritat a veure que hi diu d’això? No hi havia el Dr. Firmat ni el Dr. Cornet.
- Estaven amagats allà?
- Estaven amagats allà. Hi van anar i van tornar amb les claus allà
- Però, qui hi va anar, a veure’ls? Aquest que diu [Andreu Nardi]?
- Aquest [Andreu Nardi] i el cotxe amb uns quants *milicianos*.
- I no el van agafar, a ell?
- No.
- I com és això?
- [*inintel·ligible*]... hi ha coses que el que no es paga amb diners es paga amb dinades. Només van rebre els pobres. El Dr. Firmat era, i el Dr. Cornet. Aquests dos es van escapar, que prou eren els que eren dels més d’això... Hi va haver el Dr. Firmat, ai el Dr. Marsinyach, aquell el van matar, i a mossèn Llehí, i a tants... Doncs, llavors, aquell es va pensar que

- nosaltres ho havíem dit, que havíem declarat. Perquè jo li vaig dir a aquell vicari que tenia a casa:
- "Goita, que ara em demana això."
 - "No ho digueu. Si veieu que us hi va la vida, digueu-ho"– em va dir això.
 - Aquell vicari en això va ser humà. Però no ho vam dir. El van trobar ells mateixos i després van descobrir que els havíem enganyat perquè era a sota el pis a casa mateix.
 - Perquè què...?
 - Ho teníem amagat sota el pis, a casa mateix. Un ressort que hi havia, en un [inintel·ligible] medieval que s'obria. Però no ens van dir res, i vaig pensar "a veure si ara et vindran..."
 - O sigui, el Dr. Cornet i el Dr. Firmat els van dir l'amagatall on estava això?
 - Sí
 - I ells van anar allà i ho van trobar.
 - I ho van trobar la mateixa tarda i van sortir amb totes les custòdies i tot.
 - I això estava a dintre de la Seu?
 - Sí. I ja van sortir, llavors la Seu era ple de gent que mirava el que treien i van veure el camió que portava la custòdia i portaven altres coses de valor i després van començar a entrar i sortir de la Seu, anar traient sants....

Data de l'entrevista: 27/8/1981

Preguntes: Joaquim Aloy

Web "El salvament de la Seu de Manresa, l'any 1936"

www.memoria.cat/laseu